

# HET WERKVERBOND

GENT, DEN 12 APRIL 1862.

## AEN ONZE GEABONNEERDEN EN LEZERS,

Het *WERKVERBOND* houdt op te verschynen, na een bestaan van ruim twee jaren, toegewyd aen de verdediging van de belangen der werkende klassen, van de regten der werkers.

Onafhankelyk van de twee huidige Staats-partyen die elkander den invloed op het Lands bestuur betwisten, heeft het *Werkverbond* zich meer bepaeld bezig gehouden met de bevordering van het zedelyke en stoffelyke welzyn van het talrykste deel der samenleving; van hen die de voortbrengers zyn op het gebied der maatschappelyke bedryvigheid, en zonder wier medewerking, het maatschappelyke gebouw alras in puin zou vallen; van hen, wier eenigste eigendom bestaat in hunne arns; in de kennis en bedrevenheid van het handen-werk.

Kloekmoedig en onpartydig heeft het *Werkverbond* mede gewerkt aen de groote taek der ontslaving en verlichting van het volk, door onderwys, voortgang en regts-bekoming; onbeschoemd heeft het de verdrukking van het werk door het kapitaal telkens aengeduid, als die zich voordeed; nooit deinsde het voor 't geweld of de bedreiging der grooten en magtigen dezer aerde. Het legde den vinger op de wonde, en wees, zoo veel mogelyk, tevens het heelmiddel aen.

De tegenkantingen en vervolgingen, welke dit weekblad daervoor onderstaen moest, dienden slechts om het nog meer aen te sporen tot de betrachting van zynen heiligen pligt. Het bleef de tolk en verdediger van degenen die, ofschoon in alle landen de meerderheid vormende, in de dagblad-pers zoo karig vertegenwoordigd zyn, terwyl de gelukkiger standen zoo overvloedige tolken bezitten ter verdediging hunner eigenbelangen, niet alleen in de drukpers, maer ook in de gemeentelyke en provinciale besturen, in de Wetgevende Kamers, in het Staats-bewind.

Hoe zwaer de taek van 't *Werkverbond* daardoor moest vallen, behoeft schier niet gezegd te worden: tegenstand en afkeer by het meeste deel der groote nyveraers, die, verblind in hunne ware belangen, of ongevoelig voor het lot dergenen die hen schatten helpen vergaeren, met wantrouwen zagen, dat de werkers een nederig weekbladje bezaten, om hunne wenschen aen het licht te doen komen, om hunne verkrenkte belangen te verdedigen.

Tegenwerking by de openbare besturen, die, nog meer verblind, in den tolk der arbeidende klassen een element van woeling zagen, van gevaer voor de orde en rust, en geene gelegenheid voorby lieten gaen, om daeraen moeiljkheden te berokkenen.

Afkeer, of minstens onverschilligheid, soms ook tegenwerking, by de twee Staatspartyen, omdat het *Werkverbond* zich aen geene van beiden wilde verslaven, maer vrymoedig en onafhankelyk uit regtzinnige overtuiging, durfde loven wat goet en volkslievend, afkeuren wat slecht en den werkman nadeelig was, zonder aenzien van persoon of staetkundige denkwijze.

En waerom dan toet die vrees en onrust, die haet en afkeer, die hardnekkige tegenkanting?

Predikten wy ooit den oproer? Gaven wy ooit den raed tot onwettelyke of geweldige middelen? Werd ooit het werkvolk door ons opgeruid tegen zyne meesters, tegen de wetten en overheden?

Integendeel: wy verkondigden den eerbied voor de wetten, den vrede en de verbroedering, de gehoorzaamheid aen meesters en overheden.

Wy hebben de rampzalige muitery, het verleden jaer door eenige verdwaelde, misleidde en bedronken wevers gepleegd, uit alle magt bestreden en krachtvol geschandmerkt. Maer ook hebben wy telkens die werkers verdedigd, welke mishandeld of te kort gedaen werden.

Wy hebben het werkvolk niet alleen zyne *Regten*, maer ook *Pligten* doen kennen, en dikwyls den lof geschreven der brave en menschlievende bazen en meesters, die zich edelmoedig gedroegen jegens hunne onderhoorige werklieden.

En toch moet het *Werkverbond*, althans voor den oogenblik, ophouden te verschynen; geenszins uit gebrek aen deelneming by de werkers, maer ten gevolge van den huidige rampzaligen toestand der arbeidende klassen in de stad Gent. De werkman kan geen brood meer koopen; hoe zal hy een weekblad bekostigen?

Sedert de maand Augusty des verleden jaers, werd het blad alleenlyk ondersteund en uitgegeven door de *Maetschappy der Gentsche Werktuigmakers*, hoe wel het steeds, ja by voorkeur, op de bres sprong voor de talryke werkers in onze nyverheids-gestichten, voor degenen der andere ambachten en bedryven. Die last viel, door de geringe middels over dewelke de maetschappy beschikt, en door een beperkt getal abonnementen, natuerlyk zeer zwaer voor een' enkelen werkers-kring; doch hy zou manhaftig getorcht zyn geworden; en het weekblad hadde voortgegaen, zonder de noodlottige krisis, welke niet alleen de katoen-nyverheid zoo hard teistert, maer ook haren weerbots doet gevoelen op de menigvuldige daarvan afhangelende nyverheids-takken, ambachten en bedryven.

Ten gevolge der werkvermindering en werkstaking, is het aental betalende leden onzer Maetschappy sterk verminderd; dat der hulpbehoevenden derwyze toegenomen, dat de inkomsten voor den oogenblik zelfs ontoereikend zyn voor den onderstand der noodlydende broeders.

Het waren derhalve eene onregtvaardigheid, ja eene onmenschelykheid, die inkomsten aen eenig ander doelwit te besteden. Ook de leden van andere werkers-genootschappen, die op het blad geabonneerd waren, kunnen van zelf daerin niet voortgaen, by gebrek aen bezigheid en geldwinst.

Ziet daer de eenige reden, welke de *Maetschappy der gentsche Werktuigmakers* heeft doen besluiten om, althans voorloopig, de uitgaef van het *Werkverbond* te staken.

Zy voedt eventwel de zoete hoop, zoodra de ongunstige tyds-omstandigheden zullen opgehouden hebben; zoo haest de nyverheids- en handels-zaken, en by gevolg de werkende standen, weder zullen herleven, hare

taek van nieuws op te vatten, en een deel harer middels toe te wyden aen de voortzetting van het weekblad.

Mogten tegen dat tydstip, welk wy zoo reikhalzend te gemoet zien, de werkers van alle ambachten en bedryven, en vooral degenen onzer fabrieken, thans door de ondervinding zoo bitter beproefd, geleerd en begrepen hebben, dat hunne eenig ware magt bestaat in de vereeniging, in den algemeenen Bond;

Mogten zy alsdan wel doordrongen zyn van de waerheid, dat zy hoofdzakelyk tegen twee groote vyanden te kampen hebben; tegen degenen die hen, als domme krachten of machienen, onbermhartig willen exploiteren om zich spoediger te verryken; en tegen hen, die onder het mom van volksvrienden, de brave en argelooze werkers dienstbaer willen maken aen hunnen party-drift, ter bereiking van politieke of maatschappelyke beroeringen, van dewelken zy altyd de eerste slagtoffers zullen zyn;

Mogten zy dan allen bezielde zyn met den waren geest van liefde en verbroedering, vry van misplaetste afgunst, en geharnast tegen de inblazingen der volksverleiders en der volks-haters:

O, dan zal onze zoete hoop op verryzenis levendig blyven!

Dan wanhopen wy niet, inweêrwil onzer tydelyke magteloosheid — aen de eindelyke zegepraal der regtvaardigheid, der volkszaek, der gelykheid van den werker voor de wet.

Dan zien wy, van nu af, ons den dageraad toelachen van een nieuw en zonnig en gelukkig tydvak voor de werkende klassen; den dageraad en het begin van hetgeen wy dagelyks den Almagtige afsmeeken: het ryk Gods op der aerde, door deugd en geest-ontwikkeling, door regtvaardigheid en broederliefde.

Dan zeggen wy onzen vrienden, onzen geabonneerden en lezers, die wy vurig danken voor hunne trouwe ondersteuning van het *Werkverbond*, geen *adieu*, maer roepen hen, uit een diep bewogen en erkentelyk hert, den groet toe: VAERTWEL! TOT WEDERZIENS!

Het Bestuer van de MAETSCHAPPY DER GENTSCHEN WERKTUIGMAKERS:

ED. MAENHAUT.  
FR. BAUWENS.  
L. DE MOOR.  
J. LIENARD.  
J. DEBUCK.  
E. VAN HOBROUCK.  
J. BRAECKE.

P. S. Degenen, die iets te vorderen hebben van den uitgever van 't *WERKVERBOND*, gelieven zich te verwoegen ten onzen bureele, *STUDENTEN-WEIDE (Pré-aux-Clercs)*, by de Vleeschhuisbrug, 24, te Gent.

J. DIMÉ, Drukker, in de *Studenten-Weide (Pré-aux-Clercs)*, by het Groot Vleeschhuis